

GUÍA PARA SHOWS

Cristina Barcons. Xaneiro 2004

1.- INTRODUCCIÓN

Na modalidade de patinaxe en Grupo existen dúas especialidades moi diferenciadas: Precisión e Show. En ambas as modalidades, e excepto na categoría de 'Só dance' que existe nalgúns países, hai un grupo de patinadores, máis ou menos numeroso en función da especialidade de que se trate, que perseguen un obxectivo. Este obxectivo é o seguinte:

Precisión: o grupo de patinadores debe demostrar a súa habilidade técnica ao realizar uns elementos obrigatorios.

Show: o grupo debe interpretar unha música e unha idea.

Xunto coa danza libre, o Show é quizais a modalidade máis subxectiva á hora de ser valorada. É por iso que se buscará dar unhas pautas que axuden aos xuíces a valorar unha competición de Show e aos adestradores a saber o que se busca nun bo programa de Show.

Ata fai poucos anos, en España non tiñamos tradición de Show a nivel de competición, pero si que desde sempre se presentaron exhibicións para o final de tempada, o intermedio dunha competición, etc. Estas exhibicións, en xeral, foran unha mestura de precisión (coa incorporación de espirales, círculos, etc.) e de show (coa representación de diversos temas, ideas orixinais, disfraces, interpretacións teatrais, etc.).

Para a competición de Show, tanto a nivel nacional como internacional, deberanse presentar programas orixinais e cunha boa interpretación, sen caer no erro de presentar un programa de Precisión ou que se achegue demasiado a esta especialidade.

A pesar da historia relativamente curta dos Grupos Show en España, empezamos a competir nesta especialidade con gran empuje e un traballo ben orientado, o que nos permitiu pornos nunha posición de liderado a nivel europeo en só tres anos. Na pasada tempada 2003 España conseguiu o podium do Campionato de Europa de Grupos Show pequenos ao completo (ouro, prata e bronce) e o ouro dos grupos grandes. Os países veciños estanse esforzando por chegar ao noso nivel e ata superarnos, e por iso debemos continuar co bo traballo realizado ata a data, intentando mellorar cada día.

2.- DIFERENZAS BÁSICAS ENTRE A PRECISIÓN E O SHOW

Estas dúas modalidades son en realidade moi diferentes:

- **Precisión:** consiste en executar unha serie de elementos ou formacións obrigatorios (círculo, liña, bloque, aspa, intersección), usando polo menos 3 tomadas diferentes de mans, utilizando o máximo posible da superficie de patinaxe e debendo existir polo menos un cambio de música / ritmo. Non se permiten posicións estacionarias: só se pode frear e seguir inmediatamente.

Nesta modalidade o grupo debe demostrar a súa habilidade técnica para realizar os elementos obrigatorios da forma máis coordinada e rápida posible, dando sensación de homogeneidad de grupo. Na pista dará a sensación dunha masa de patinadores que se vai desprazando realizando diferentes formacións, movendo os patíns ao unísono e en consonancia coa música.

A única característica parecida ao Show será que o grupo deberá presentar as diferentes formacións de forma orixinal e seguindo o ritmo da música. A orixinalidade e o ritmo son dúas características típicas do Show que estarán tamén presentes nun programa de precisión para obter unha mellor puntuación na Impresión Artística.

- **Show:** No Show non hai elementos obrigatorios. **O Show**, como ben di a palabra, **é espectáculo**. Un bo programa de Show deberá ter un TÍTULO, que deberá ser representativo da IDEA que se vai a desenvolver na pista. A MÚSICA debe estar en consonancia con esta idea, e todo o desenvolvemento do programa deberá virar ao redor desa IDEA. Un bo programa de Show deberá ser **orixinal, creativo**. Deberá atraer ao público (e aos xuíces) espertándolle unha emoción: alegría, tristeza, sorpresa, acougo. **O VESTIARIO** é outro elemento fundamental desta modalidade, o cal deberá representar a idea, o título do programa.

O único parecido do Show con respecto á Precisión será que no Show poderase utilizar algún dos elementos da Precisión (un círculo, un aspa, un bloque) se nun momento determinado do programa esta formación axuda a realizar unha boa composición do programa.

Con todo, e a diferenza da Precisión, estas formacións non terán limitacións en canto a como deben ser realizadas (p.e. na Precisión non pode haber ningún patinador estacionario en ningún momento, mentres no Show non existen limitacións deste tipo) e o importante non será a dificultade da formación senón se a súa execución é orixinal, é adecuada á idea do programa, segue o ritmo da música, e tamén, por suposto, deberá estar ben executada, con liñas ben marcadas e coordinación dos patinadores.

É importante indicar que en ningún caso é necesario realizar unha formación típica de Precisión nun programa de Show. Está permitido realizar un máximo de 4 formacións (círculos ou aspas) nun programa de Show para que esta ferramenta poida ser utilizada polos adestradores para desprazar aos patinadores ou colocar aos patinadores nun determinado momento do programa. Pero o importante non será a formación en si, senón o que representa (exemplo: un círculo estará ben utilizado se serve para representar un reloxo, ou un globo, ou para realizar movementos durante o círculo que vaian en consonancia coa música; pero se se utiliza o círculo como dificultade, sen que interprete nada da música, estará mal utilizado => utilizouse como nun programa de Precisión). Non hai limitación en canto ao uso de bloques ou liñas, pero se deberán usar a condición de que axuden na montaxe da coreografía coherente coa idea.

3.- ELEMENTOS BÁSICOS DUN BO SHOW

Os catro elementos básicos dun programa Show son:

- 1.- **Idea**
- 2.- **Música**
- 3.- **Título**
- 4.- **Vestuario**

- **IDEA:** O máis importante dun programa Show é a IDEA. Esta deberá ser orixinal, creativa. Hai tantas posibilidades como interminable é a imaxinación: poderase representar un animal, unha planta, un obxecto, un instrumento, unha guerra, un conto, unha música, un cadro, unha materia, un deporte, ... Un programa sen unha idea estará carente de valor. A idea deberá estar presente ao longo de todo o programa, no seu inicio, o seu desenvolvemento e a súa conclusión. Unha IDEA poderá constar de sub-ideas, as cales deberán estar relacionadas de forma lóxica. Non confundir ?idea? con ?historia?. No show poderase representar unha historia, ou ben unha idea que non explique ningunha historia. O importante é que exista a idea e que o programa sexa coherente coa mesma.
- **MÚSICA:** A música é outro aspecto fundamental dun programa show. Nalgúns casos a IDEA xurdirá a partir da música e, noutros, a música será escollida a partir da IDEA. O importante é que se faga unha adecuada elección musical, en consonancia co que se está representando.

Unha mala elección musical pode provocar que o programa sexa aburrido, pouco atractivo, que non represente adecuadamente a idea que se escolleu. É preferible que a música teña momentos álxidos e momentos máis pausados; os 4 ou 5 minutos de duración do programa deberán seguir unha determinada lóxica. Músicas inconexas, enlaces mal realizados e, sobre todo, músicas que non representen a idea do programa, baixarán a valoración do mesmo. Recordamos que non hai limitacións en canto á música, e que se poderá utilizar música vocal.

TÍTULO: Unha vez seleccionadas a IDEA e a MÚSICA deberase atopar un bo título para o programa. O título é o primeiro contacto que teñen o público e os xuíces co programa e deberá ser, xa que logo, descriptivo da idea que se vai a representar. Deberanse evitar títulos que non expliquen nada (?mix?, ?de todo un pouco?). Unha mala elección do título será, en xeral, a consecuencia dunha falta de IDEA: se o título é ?circo?, na pista deberase ver un Circo. Se non se ve un Circo na pista, será que faltaba a idea e o programa terá unha baixa valoración.

De face á participación dun grupo nunha competición internacional, será importante que o título pódase entender en varios idiomas, ou que conste de palabras moi coñecidas. Se se dubida que se vaia a entender, mellor escoller o inglés, que é o idioma maiormente utilizado. Tamén se pode pór o nome no idioma que se considere oportuno, e entre #paréntese\\ a tradución.

É importante ter en conta que o título é a única referencia que ten o xuíz en relación a un determinado programa na folla de puntuacións, ademais das anotacións que poida realizar. Se logo de puntuar 20 programas o xuíz recorda perfectamente un grupo só co título será que este estaba ben escolleito e que a idea representouse ben.

VESTIARIO: se na patinaxe en xeral o vestiario é moi importante, no Show é un elemento fundamental, xa que forma parte do espectáculo. Evidentemente, o vestiario terá que estar en consonancia coa idea, a música e o título do programa.

Non se debe confundir unha boa elección do vestiario con levar vestidos moi recargados. Se a IDEA do programa precisa que os patinadores leven un sinxelo vestido, sen abelorios, accesorios nin debuxos de ningún tipo, entón ese será o vestiario máis adecuado. Nalgúns casos, o máis sinxelo pode ser tamén o máis elegante e apropiado.

Neste apartado podemos incluír a elección da **MAQUILLAXE** e **PEITEADO** en consonancia co vestiario, e os **ACCESORIOS** que se precisen durante o programa.

Polo que respecta aos **ACCESORIOS** recórdase que se poderán levar accesorios que se utilicen durante a execución do programa (paus, cordas, anacos de tea, etc.) e que non se poderán utilizar decorados na pista. Non se poderán apoiar sobre a pista accesorios que se aguanten de pé por si mesmos e que poidan parecer decorados.

O vestiario poderase ir cambiando durante o programa, deixando ou pondo pezas, evitando ao máximo a perda de tempo ou que se vexan espazos mortos por mor destes cambios. Se o cambio de vestiario dá a sensación de que se fai con présas, prodúcense enganches, tropezos, perda de ritmo, etc., entón será mellor non facer o cambio ou pensar noutra idea.

Recordamos que os abelorios, plumas, clips, etc., deberán estar suxeitos de forma que non poidan caer durante a execución do programa para non prexudicar aos grupos que patinen posteriormente.

4., REQUISITOS DUN PROGRAMA SHOW

Un programa de Show, para recibir unha elevada valoración, deberá cumprir unha serie de requisitos. Estes sintetizáronse en 9 conceptos básicos, os cales conformarán a Puntuación A e a Puntuación B que outorgarán os xuíces ao final de cada programa:

PUNTUACIÓN A ó CONTIDO DO PROGRAMA

- 1.- Orixinalidade
- 2.- Dificultade técnica
- 3.- Ritmo
- 4.- Coreografía (construción do programa)
- 5.- Ocupación da pista

PUNTUACIÓN B ó PRESENTACIÓN

- 6.- Ideas
- 7.- Harmonía entre movemento e música
- 8.- Adecuación do vestuario ao programa
- 9.- Impresión xeral (creatividade)

A) PUNTUACIÓN A ó CONTIDO DO PROGRAMA

1.- ORIXINALIDADE

É quizais a parte máis difícil do programa: atopar unha IDEA que sexa nova, creativa, e que, ademais, quede plasmada na pista de forma orixinal. Crear unha IDEA é tarefa difícil e, por iso, deberá ser altamente valorada polos xuíces. A orixinalidade poderá selo en canto á elección da IDEA que se vai a representar ou en canto á forma de executar o programa (por exemplo, representar a película de ?West Side Story? non é unha idea orixinal, dado que se fixo innumerables veces; con todo, pode ser que se represente cunha montaxe nova que o converta en algo especial, moi creativo). Valorarase a orixinalidade en ambas as vertentes.

2.- DIFICULTADE TÉCNICA

A dificultade do programa virá determinada pola patinaxe en si, os pasos que realicen os patinadores, a forma de desprazar o grupo de patinadores e as interseccións que haxa entre estes, realizado, cando a composición requírao, con VELOCIDADE .

- a) **Patinaxe:** no Show, a forma de patinar será esencial. Cada un dos patinadores deberá poder patinar con fluidez e elegancia. De nada servirá unha boa idea, música, vestuario, etc., se os patinadores non son capaces de correr correctamente. Debemos recordar que o Show é unha especialidade dentro da Patinaxe Artística e que a base deste deporte é o saber patinar. A sensación que deberá dar o grupo deberá ser de que hai un bo dominio do patín, que se pode patinar cara adiante e cara atrás con soltura e elegancia, sen titubeos nin tropezos, e sen posicións excesivamente ríxidas.

- b) **Pasos:** a dificultade técnica incrementará coa complexidade de pasos que inclúa o programa. Do mesmo xeito que na patinaxe individual, teremos:
- Pasos primarios: correr cara adiante ou cara atrás.
 - Pasos secundarios: que inclúen xiros de dous pés
 - Pasos avanzados: que inclúen xiros dun pé e bucles.

Canto maior sexa o uso de xiros dun pé (treses, brackets, counters, etc.), sen o uso do freo, maior será a dificultade técnica do programa.

Un bo programa deberá constar de moitos pasos avanzados, realizados con fluidez. Un programa no que só se corre cara adiante e/ou cara atrás, con xiros de dous pés e elevado uso do freo será un programa pobre de contido e recibirá, xa que logo, unha menor valoración.

Con todo, deberase evitar incluír pasos complexos se o grupo no seu conxunto non é capaz de realizalos correctamente. Preferirase unha dificultade técnica menor pero ben executada.

- c) **Desprazamento do grupo e interseccións:** debido a que se debe desprazar un elevado número de patinadores pola pista, a forma en que estes se despracen e entrecrúcense elevará ou diminuírá a dificultade técnica do programa.

Correr en liña recta é a forma máis sinxela de desprazar o grupo. Con todo, deberase demostrar que os patinadores son capaces de moverse cara adiante ou cara atrás, en liña recta ou formando bloques, cruzándose, ou de calquera outra forma, de xeito fluído, sen tropezos nin titubeos. Será tamén importante que non sexa evidente que os patinadores estanse mirando uns a outros para evitar choques ou para corrixir posicións. Canto maior sexa a dificultade de movemento e canto máis sinxela e fluída pareza, maior será a valoración.

- d) **VELOCIDADE:** A velocidade é outro aspecto fundamental da dificultade técnica. Calquera dificultade do programa (a patinaxe, os pasos, os cruces, os movementos do grupo) verá incrementado o seu valor se se realiza con VELOCIDADE, a condición de que a coreografía permítalo. A velocidade terá dous aspectos:

- d.1) Velocidade en canto a rapidez do desprazamento;
d.2) Velocidade en canto a rapidez para pasar dunha posición á seguinte.

Un grupo veloz será sempre máis espectacular. E se o grupo é capaz de realizar pasos avanzados, cruces complexos, etc., mantendo unha velocidade elevada, a valoración será superior.

Doutra banda, será importante que non haxa pausas ou momentos de incerteza ao pasar dunha figura, posición, á seguinte. O programa debe seguir un fío de principio a fin. Calquera parada, espera, recolocación de posicións, etc., baixarán o valor do programa. Neste sentido, deberanse evitar ao máximo posible as perdas de tempo por cambio de vestiario ou de accesorios xa que estas pausas rompen a harmonía do programa. O cambio de vestiario, toma de accesorios, etc., deberase facer de forma elegante e natural, sen romper o fío da execución.

3.- RITMO

A música escollida para un programa terá un determinado ritmo, que deberá ser seguido polos patinadores. O ritmo deberíase seguir cos movementos dos patíns, o corpo, as extremidades, a cabeza. Se se realizan pasos complexos, con velocidade, etc., pero sen seguir o ritmo da música, o programa perderá todo o seu valor. Non hai que esquecer que os patinadores realizan o programa sobre unha base musical; xa que logo, o programa debería parecer o resultado de cada unha das notas que soan ou ben debería parecer o instrumento que crea a música. Se non se dá esta harmonía íntima entre a música e o programa quererá dicir que este está incorrectamente executado.

4.- COREOGRAFÍA (CONSTRUCCIÓN DO PROGRAMA)

A coreografía, que na patinaxe individual valórase principalmente na puntuación B, adquire unha gran importancia nos grupos show. Por coreografía entendemos en realidade un concepto moi amplo que inclúe os movementos corporais, incluíndo o traballo de pés, ao ritmo da música e trazando uns determinados percorridos.

A coreografía permitíranos elaborar e comunicar a idea que se quixo representar a través da interpretación e a expresión corporal. De nada servirá unha excelente idea se non se soubo coreografiar adecuadamente.

Unha das moitas definicións de coreografía que existen dinos que **?A coreografía é a arte de compor as danzas a través do movemento, con ou sen o uso da música?.**

Temos catro elementos principais que caracterizan o movemento:

- 1.- Deseño
- 2.- Dinámica
- 3.- Ritmo
- 4.- Motivación

Estes catro elementos teñen que ser combinados no interno dunha linguaxe que dará sentido ao que queremos transmitir.

Explicación dos catro elementos que caracterizan o movemento:

DESEÑO

Trátase da espacialidade do movemento, realizado neste caso por varios patinadores. A sucesión de deseños (simétricos ou asimétricos) daranme a frase coreográfica.

DINÁMICA

Enténdese por dinámica se un movemento é lento, veloz, con tensión, con forza, sen forza, veloz e suave, separado, continuado, etc.

RITMO

É o elemento que dá estrutura e organización a todo o material. O ritmo vén determinado pola maior ou menor lonxitude das notas.

MOTIVACIÓN

É impensable un movemento sen motivación. O movemento debe ter algún obxectivo e, xa que logo, un movemento debe ser producido para un fin ben definido. Deste xeito evítase a execución técnica, fría e mecánica do movemento. Por isto estará sempre presente o sentimento, aínda que pode haber unha danza máis técnica na que se usa o corpo como unha linguaxe, cun fin estético e sen motivación, máis abstracto. O corpo úsase neste caso como forma estética. Pódese transmitir a través da gestualidad: social (darse a man, saudar), funcional (lavarse, camiñar, comer, escribir a máquina), ritual (cultural, relixioso) e emocional (chorar, rir, amar).

En xeral, na coreografía evítase a discontinuidad, a énfase excesiva e a tendencia a non pensar no traballo de forma global.

Deberíanse evitar algúns erros comúns:

- A simetría é estática. Mellor facer asimetrías que son máis dinámicas.
- O ollo é máis veloz que o oído. Ter en conta que na pista o movemento parece máis lento e máis débil.
- Todas as coreografías son demasiado longas (evitar partes do programa que se fagan pesadas)
- A monotonía é fatal. Hai que buscar os contrastes
- Non hai que mutilar a música nin ser escravos desta
- Non intelectualizar demasiado. Motivar sempre o movemento
- Non deixar o final para o final

5.- OCUPACIÓN DA PISTA

Na montaxe do programa deberase prestar especial atención a que a pista sexa totalmente utilizada. A valoración do programa será superior se o grupo é capaz de utilizar as esquinas da pista, desprazar rapidamente dun punto a outro da pista, en liña recta ou en serpentina, ocupándoa toda, sen que se concentre todo o programa nun determinado lado da pista, ou só no centro desta.

Neste sentido, se a coreografía requíreo poderanse realizar movementos coreográficos en posición estacionaria durante un tempo limitado, evitando a repetición destas posicións. Os movementos estacionarios (tipo ?clase de aeróbic?) poderán ir ben nun momento determinado do programa para realizar movementos orixinais das extremidades e/ou cabeza, pero o programa no seu conxunto deberá estar baseado en desprazamentos con impulso dos patíns.

B) PUNTUACIÓN B ó PRESENTACIÓN

6.- IDEA

Como se dixo reiterativamente, a IDEA do programa é a parte fundamental deste. Se ao final do programa non se soubo comunicar ao público e ao xurado a IDEA que se quixo representar, a valoración do programa será en xeral baixa, e, sobre todo, o será a puntuación B.

A IDEA será nalgúns casos máis concreta que noutros. Pode ser que a idea sexa un concepto abstracto, de difícil interpretación. O grupo poderá interpretar unha peza musical, un momento histórico, un cadro, un movemento artístico, un sentimento, que chegue máis a unha persoa que a outra en función dos coñecementos, base cultural, etc., desta. Con todo, si será facilmente reconocible se o programa seguiu un fío lóxico de interpretación, se a música e os movementos do grupo foron en consonancia, se o vestuario era acorde coa composición, etc. Ás veces, unha IDEA abstracta, pouco concreta, poderá ser (ou non) máis orixinal, impactante, espectacular, que outra IDEA máis clara ou evidente.

7.- HARMONÍA ENTRE MOVEMENTO E MÚSICA

Este punto está moi ligado ao do ritmo. En primeiro lugar, os patinadores deberán seguir o ritmo da música e, para iso, deberán realizar movementos acordes coa melodía musical. De nada servirá que os patinadores sigan o ritmo das pulsaciones musicais cos patíns se o corpo, cabeza e extremidades non realizan movementos que interpreten a música. Tamén se poderá interpretar a música cos movementos do grupo, con determinadas ondulaciones do desprazamento, pasos, etc., e non cos movementos individuais de cada patinador.

8.- ADECUACIÓN DO VESTIARIO Ao PROGRAMA

Como xa comentamos é un dos aspectos básicos dun programa. Recordemos que non se valorará se o vestuario é máis elegante ou menos, máis recargado de pedrería ou menos, senón a súa adecuación á IDEA.

9.- IMPRESIÓN XERAL (creatividade)

Na puntuación B ou presentación valorarase a impresión xeral que nos deu o programa. O Show é, en realidade, un ESPECTÁCULO, e a puntuación B deberá reflectir se o grupo foi ou non capaz de facer espectáculo de alta calidade. O concepto de ?Impresión xeral? valora, en realidade, cada un dos 9 puntos anteriores no seu conxunto.

Na impresión xeral terase en conta, ademais, a limpeza na execución do programa. Xa que logo, as caídas, os freos, tropezones, titubeos, pausas, etc., baixarán notablemente a puntuación B.

Tamén será importante para a impresión xeral e para a Presentación en xeral a **interpretación** de cada un dos patinadores durante o programa. A Patinaxe Artística é un deporte espectáculo, e o é aínda máis se cabe na especialidade de Show. O máis importante será que o grupo sexa capaz de transmitir o seu programa ao público e ao xurado. Xa que logo, e para que a IDEA do programa sexa crible e sexa ben transmitida, a EXPRESIÓN dos patinadores será un aspecto crave. Se se está interpretando un pallaso o patinador debe transmitir alegría, se se interpreta un ser malvado débese transmitir unha expresión feroz, etc. Se falta esta parte de interpretación a mensaxe do programa non chegará nin ao público nin ao xurado.

C.- HOMOGENEIDAD DO GRUPO

No regulamento de Grupos Show inicial valorábase na puntuación B a homogeneidad do grupo. Este punto, con todo, foi eliminado para non levar á confusión de que o grupo teña que ser homogéneo en canto a idade, altura dos patinadores, etc.

Con todo, cremos importante matizar que os patinadores poderán facer movementos todos á vez, ou por pequenos grupos, ou diferentes cada un deles. O importante será que todos estes movementos dean sensación de CONXUNTO.

Se o grupo consta de 20 patinadores, os 20 deberán ser capaces de realizar cada un dos movementos de que consta o programa. Será un erro grave montar unha coreografía que só pode ser executada polos patinadores máis hábiles do grupo. Deberase evitar, en todo caso, que o programa baséese nos movementos dun determinado grupo de patinadores e que o resto faga sinxelamente de fondo. O grupo débese ver homogéneo en canto a coordinación de movementos e en canto a participación no programa. Hai que precisar que se no grupo de 20 patinadores hai 1 que non é capaz de realizar o programa ou un determinado movemento como é necesario, verase máis este patinador que o resto dos 19 patinadores, xa que romperá a homogeneidad e coordinación do grupo. Será, xa que logo, tamén un erro incorporar patinadores ao grupo que non sexan capaces de seguir o programa (por exemplo, será un erro a incorporación de patinadores pequenos que non saben patinar. Isto baixará a valoración do programa).

Doutra banda, recordamos a prohibición de colocar a patinadores en posición estacionaria como ?decorado?. Por exemplo, non se poderán pór patinadores en posición queda ao redor doutro grupo de patinadores que seguen patinando.

5.- FORMACIÓN DE ADESTRADORES E XUÍCES

Tanto xuíces como adestradores deberán ter unha formación o máis ampla posible para poder coreografiar e/ou valorar un programa de Show. Esta formación como mínimo debería contemplar os seguintes aspectos:

- **Patinaxe:** deberíase ter unha base mínima de patinaxe. Entender as distintas formas de desprazar con patíns cara adiante e cara atrás e principais xiros dun pé (tres, bracket, rocker, counter, mohawk, choctaw, bucle, etc.), e a súa dificultade.
- **Música:** deberíase ter uns coñecementos básicos musicais para poder valorar e/ou escoller correctamente a música para un determinado programa.
- **Interpretación:** dado que no grupo Show débese transmitir unha idea, esta deberá estar ben interpretada. Por iso, coñecementos básicos de teatro serán necesarios para obter un resultado óptimo.

- **Coreografía:** a coreografía nesta modalidade, así como na patinaxe artística en xeral, é fundamental. Para poder valorar e/ou elaborar correctamente unha coreografía deberase ter uns coñecementos mínimos en canto a distribución dun programa ao longo da música, movementos corporais adecuados para cada momento, etc. Será importante ter coñecementos de baile para poder coreografiar correctamente cada tipo de música.
- **Base cultural:** unha base cultural ampla axudará a valorar e/ou elaborar un programa de Show. Un momento histórico será mellor valorado e/ou coreografiado se se ten un amplo coñecemento de devandito momento histórico (iso afectará ao vestuario, movementos corporais, interpretación, música, etc.).

En xeral, recoméndase que os xuíces e adestradores implicados nesta modalidade estean ao corrente de todo tipo de movemento artístico (teatro, ballet, pintura, música, cine, escultura, ...) tanto clásico como contemporáneo (desde música de Händel ata a música Techno), os cales son unha fonte de inspiración ademais de axudar a cultivar o bo gusto (sen esquecer o enriquecemento persoal que iso implica).

Comité Nacional

Reus, 01 de Xaneiro de 2004